

ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНОЛОГІЇ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВ

Єршова Н.Ю., Пріменко О.В.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Дослідженню проблем бухгалтерського обліку доходів значну увагу приділили у своїх працях відомі вітчизняні вчені: М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голов, Л.В. Гуцаленко, М.Я. Дем'яненко, В.М. Жук, В.П. Завгородній, Г.Г. Кірейцев, М.В. Кужельний, М.М. Коцупатрий, М.Ф. Огійчук, М.С. Пушкар, П.Т. Саблук, В.К. Савчук, В.В. Сопко, Л.К. Сук, Н.М. Ткаченко та ін. Дослідження розвитку методик еволюції фінансових результатів дозволяє зробити висновок, що ключовими елементами будь-якої концепції при визначенні фінансових результатів господарської діяльності в бухгалтерському обліку були і залишаються доходи і витрати.

Поняття доходів використовують у загальноекономічному аспекті та бухгалтерському обліку. Так, в загальноекономічній літературі трактування сутності доходів має наступні визначення: доходи – це виручка (виторг) від реалізації; доходи – це грошові або інші надходження. У вітчизняному бухгалтерському обліку методологічною основою формування інформації про доходи є П(С)БО 15 «Дохід» та НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». У бухгалтерському обліку і фінансовій звітності доходи відображаються в момент їхнього виникнення незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів — це означає, що облік доходів і складання звітності здійснюється на підставі облікового принципу нарахування. Принцип нарахування одночасно використовується з принципом відповідності. Тобто одночасно з отриманими доходами визнаються також витрати, які були понесені для отримання визнаних доходів.

Дохід відображається в бухгалтерському обліку в сумі справедливої вартості активів, що отримані або підлягають отриманню. Якщо безоплатно отриманий актив забезпечує надходження економічних вигід протягом кількох звітних періодів, то доходи визнаються на систематичній основі (наприклад, у сумі нарахованої амортизації) протягом тих звітних періодів, коли надходять відповідні економічні вигоди. У разі відстрочення платежу, внаслідок чого виникає різниця між справедливою вартістю та номінальною сумою грошових коштів або їх еквівалентів, які підлягають отриманню за продукцію (товари, роботи, послуги та інші активи), така різниця визнається доходом у вигляді процентів.

На основі узагальнення поглядів науковців на поняття «дохід підприємства» пропонуємо розглядати дану категорію як один із різновидів фінансового результату господарської діяльності підприємства за певний період, що розкриває у вартісному визначенні розмір надходження грошових коштів у формі виручки від реалізації виробленої продукції (робіт, послуг) з урахуванням чинника часу.